

INTEGRÁLT VÍZHÁZTARTÁSI TÁJÉKOZTATÓ ÉS ELŐREJELZÉS

2011. február

Készítette a

VITUKI Nonprofit Közhasznú Kft.
**Hidrológiai koordinációs és állapotértékelési
szakágazat**

és az

**Alsó-Tisza vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi
Igazgatóság**

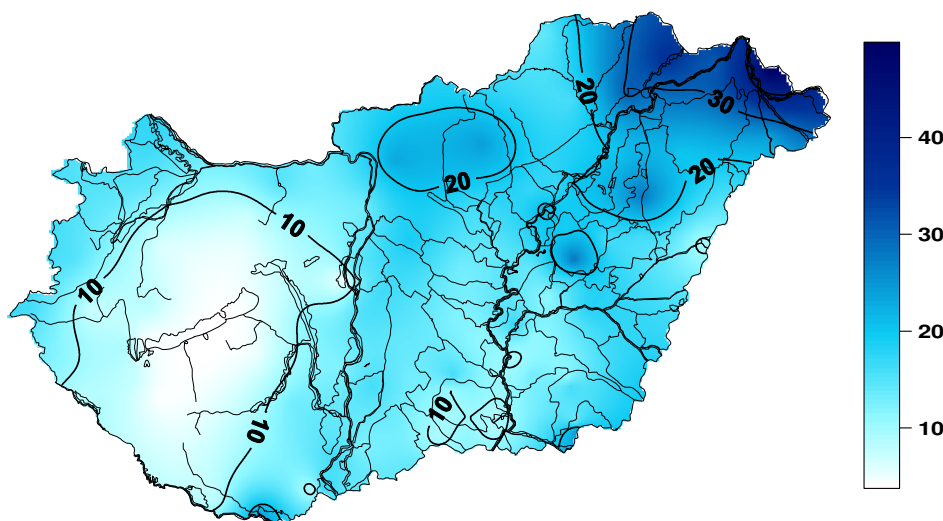
Budapest, Szeged
2011. február 4.

1. HELYZETÉRTÉKELÉS

Csapadék

2011 januárjában a rendelkezésre álló adatok szerint az ország területére lehullott csapadék mennyisége 4 mm (Iregszemcse, Fonyód, Keszthely, Nemeskisfalud, Siófok) és 50 mm (Barabás) [Szabolcs-Szatmár-Bereg m.] között alakult, az országos területi átlagérték 16 mm volt, amely 16 mm-rel (50 %-kal) kevesebb a januári átlagnál.

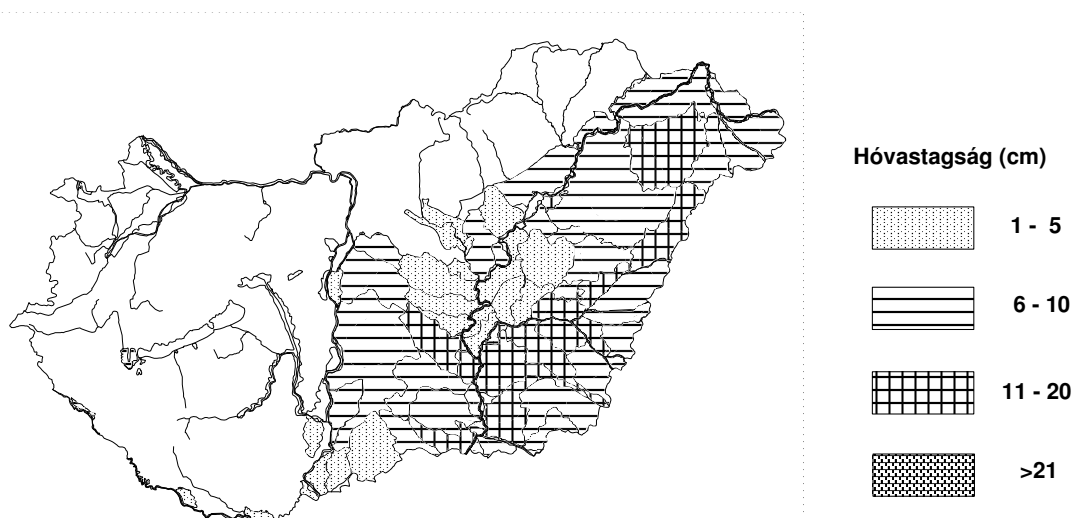
A 2011. január havi csapadékösszeg (mm) területi eloszlása

A hónap folyamán lehullott csapadék mennyisége – Barabás, Nyíregyháza, Sárospatak, Taktaföldvár és Záhony térségének kivételével – elmaradt a januári átlagtól. A legnagyobb csapadékhiány (30-46 mm) a Dunántúl középső és déli részén jelentkezett.

Országos áttekintésben a januári átlaghoz viszonyított legnagyobb csapadékhiány (46 mm) Tés, a legnagyobb csapadéktöbblet (9 mm) Barabás állomáson fordult elő.

Maximális hóvastagság (cm) 2011. januárban

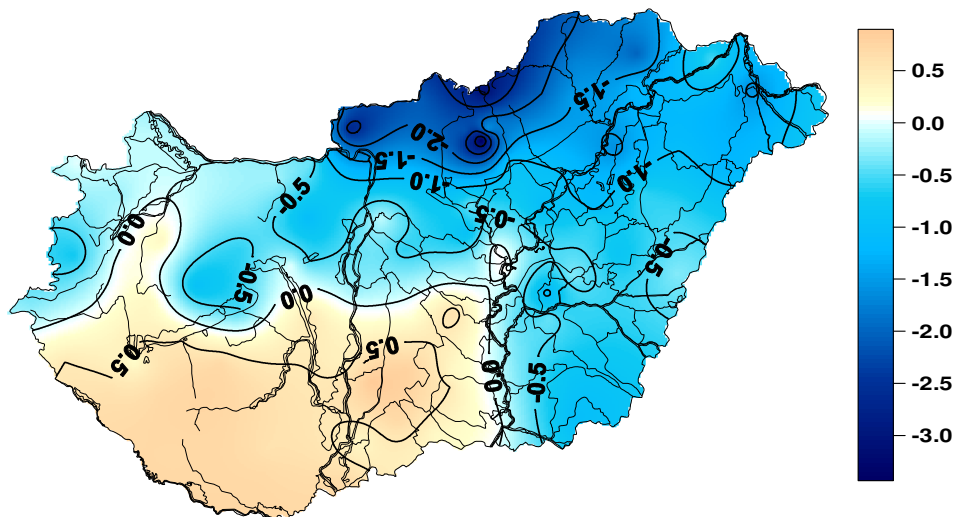

A januári csapadék túlnyomó része síkvidéken is hó formájában hullott, a Kisalföld kivételével összefüggő hótakaró alakult ki. A hótakaró maximális vastagsága az Alföldön jellemzően 6-24 cm között alakult, a maximális hóvastagságot (24 cm) Kopáncs állomáson [Csongrád m.] jegyezték fel. Az Alföld középső és a Duna-Tisza köze délnyugati részén a hótakaró maximális vastagsága nem haladta meg az 5 cm-t.

Léghőmérséklet

A január havi középhőmérséklet $-3,5\text{ }^{\circ}\text{C}$ (Kékestető) és $0,9\text{ }^{\circ}\text{C}$ (Öregcsertő Csorna-puszta) [Bács-Kiskun m.] között alakult, az országos területi átlagérték $-0,5\text{ }^{\circ}\text{C}$ volt, ami $0,8\text{ }^{\circ}\text{C}$ -kal magasabb az átlagnál.

A 2011. január havi középhőmérséklet ($^{\circ}\text{C}$) területi eloszlása

A havi középhőmérséklet az ország csaknem egész területén meghaladta a sokévi januári átlagot. Országos áttekintésben az átlaghoz viszonyított legnagyobb negatív eltérés ($0,5\text{ }^{\circ}\text{C}$) Felcsút és Tésa, a legnagyobb pozitív eltérés ($2,5\text{ }^{\circ}\text{C}$) Nagy-Hideg-hegy állomáson fordult elő.

Talajnedvesség

A talaj nedvességtartalmának mélységi rétegenkénti jellemzését – beleértve a területi különbségek bemutatását és rövid értékelését – az Országos Meteorológiai Szolgálat által meghatározott, %-ban megadott talajtelítettség adatok alapján végeztük el.

2011 január végén – az egy hónappal korábbi állapottal gyakorlatilag megegyezően – síkvidékeinken a talajok felső 1 m-es rétegét mindenütt a telített, főleg a 20-50 cm-es és az 50-100 cm-es mélységi régióban sokfelé a túltelített állapot jellemezte.

Talajvíz

Januárban a síkvidéki területek többségén emelkedett a talajvízszint. Az Alföld területének csaknem egészén, a Mezőföld északi és déli részterületén, valamint a Kisalföld peremterületén 5-10 cm-es emelkedések mutatkoztak. A Duna negyedkori árterületének

jelentős részén, a Dráva-menti síkság területén és a Kisalföld központi térszínein 5-10 cm közötti csökkenés jelentkezett.

Az 1971-2000. közötti időszak január havi átlagértékeihez viszonyítva a síkvidéki területeken – a Duna-Tisza köze egyes körzetei kivételével - a viszonyítási időszagnál magasabban helyezkedett el a talajvíztükör. A Kisalföldön és a Dráva-menti síkság területén 30-50 cm, a Mezőföldön változó területi eloszlásban 50-150 cm, a Duna-Tisza köze keleti lejtőin és a Tiszántúlon 100-200 cm közötti – helyenként nagyobb - eltérések voltak jellemzőek. A Duna-Tisza közén, a Hátság területén a korábban talajvízszint-süllyedéssel jellemezhető összefüggő északi és délnyugati és déli területrészek továbbra is önálló, jelentős, helyenként 150-200 cm közötti csökkenést mutató egységekből állnak.

Januárban a talajvízszint a síkvidékek területi átlagában az 1971-2000. közötti időszak január havi átlagértékénél ~100 cm-rel magasabban helyezkedett el.

Belvízi helyzetértékelés

2011 januárjában országos összesítésben a belvízrendszerek közötti vízforgalom mennyisége 852,63 millió m³ volt, amely 108,21 millió m³-rel (11 %-kal) maradt el az előző havi mennyiségtől. A január havi vízforgalom egy része a felszíni vízfolyásokból a belvízrendszereken átvezetett vízmennyiség volt.

A hónap folyamán valamennyi KÖVÍZIG területén előfordult belvízelöntés.

Országos összesítésben 2011 januárjában a belvízelöntések maximális kiterjedése 406557 ha volt.

Az ország túlnyomó részén jellemző, az átlagosnál szárazabb januári időjárás és az elvezetések együttes hatására a belvízelöntések kiterjedése fokozatosan csökkent, február 1-én az elöntött terület mintegy 318000 ha volt.

A belvízrendszer teljes területéhez viszonyítva legnagyobb mértékű (a terület legalább egyharmadát érintő) belvízelöntést a 8. Sió-Nádor-Kapos, a 24c. Délborsodi, a 26. Felsőszászberki, a 82. Újszegedi, a 83. Maros balparti és a 71. Fehér-Fekete-Körös közti belvízrendszerben jegyezték fel.

A tározókban visszatartott víz mennyisége 2011 januárjában országos összesítésben az előző havi értékhez képest 14,45 millió m³-rel (10 %-kal) csökkent.

2. ELŐREJELZÉS

Időjárás-előrejelzés

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2011. január 25-én kiadott hosszú távú meteorológiai előrejelzése szerint február az átlagosnál kissé melegebb és csapadékosabb hónap lesz, a március az átlagosnál kissé hűvösebb és csapadékosabb, míg április az átlagosnál kissé hűvösebb és átlagosan csapadékos hónap lesz.

A havi középhőmérséklet és a havi csapadékösszeg országos átlagértékei az alábbi előrejelzett értékközökben várhatók (zárójelben a sokévi átlagokat tüntettük föl):

Hónap	Havi középhőmérséklet °C	Havi csapadékösszeg (mm)
február	0,5 – 2,8 (1,1)	25– 50 (29)
március	3,9 – 6,0 (5,4)	20 – 60 (32)
április	9,2 – 11,1 (10,3)	30 – 65 (46)

Az OMSZ 2011. február 4-én kiadott középtávú előrejelzése szerint a következő 10 napon folytatódik a mérsékeltén változékony, téli időjárás. A időszak túlnyomó részében területi átlagban számottevő mennyiségű csapadék nem várható, legfeljebb a jövő hét végén fordulhat elő többfelé területi átlagban 5-10 mm/nap értéket elérő mennyiség.

A hőmérséklet a jövő hét közepéig fokozatosan emelkedik, a napi maximumhőmérséklet a hét elején sokfelé elérheti a +10 °C-ot. A hét közepétől fokozatos lehűlés kezdődik és az időszak végén a napi középhőmérséklet az évszakos átlag alatt várható.

A Gördülő Vízháztartási Mutató (GVM) 2011. februárra előrejelzett értékei

A Gördülő Vízháztartási Mutató (GVM) 2011. januári és 2010. januári értékeiből számított arányszám országos átlaga 1,347. Ezek szerint 2011 januárjában országosan sokkal nedvesebb volt a vízháztartási helyzet, mint 2010 januárjában.

Az előrejelzett GVM-értékek térképszerű feldolgozását a következő oldali ábrán mutatjuk be. Ezen azt láthatjuk, hogy a legnedvesebb vízháztartási helyzet az ország északi-északkeleti területein, valamint a Dunántúl délnyugati részén alakulhat ki, de a számított GVM értékek az ország többi részén is igen nedves vízháztartási helyzetet jeleznek, különösen a C – változat esetében.

A februárra előrejelzett GVM minden állomáson jóval magasabb, mint a sokévi februári érték, néhány állomáson (pl. Kecskemét, Nyíregyháza, Pécs és Szolnok esetében) az 1931 óta előfordult legnagyobb érték közelében van.

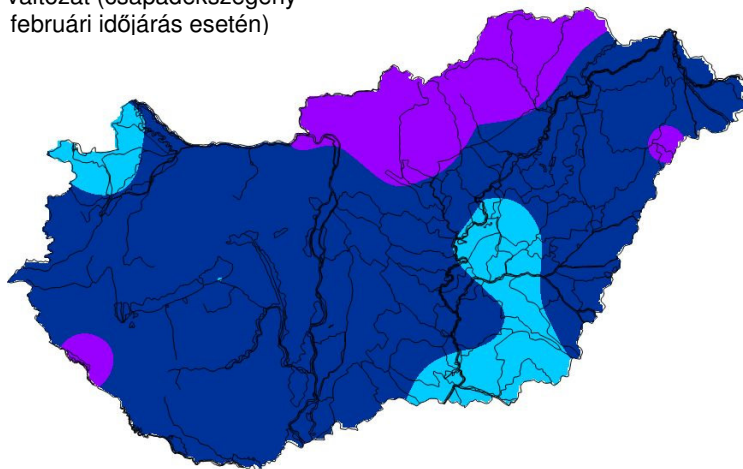
Belvív-előrejelzés

Az Alföldön a téli-tavaszi belvízindex 10%-os valószínűségű (az átlagosnál csapadékosabb februári – márciusi időjárással számoló) előrejelzett értékei – az általában csapadékszegény idei január ellenére – szinte minden állomáson megközelítik vagy meghaladják a 2,0 értéket, ami a jelenlegi súlyos belvízi helyzet elhúzódására és esetleges fokozódására enged következtetni. Erre leginkább az Alföld északkeleti részén számíthatunk.

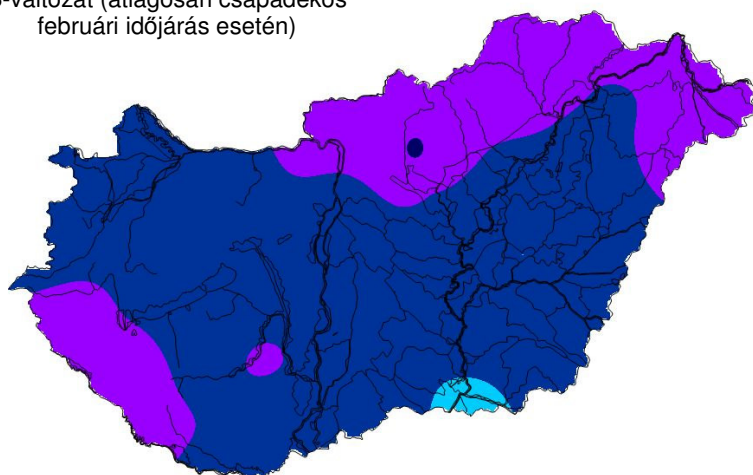
Az előrejelzett PBI-értékek térképszerű feldolgozását a GVM ábrát követően mutatjuk be.

Gördülő Vízháztartási Mutató (GVM) 2011. februárra előrejelzett értékei

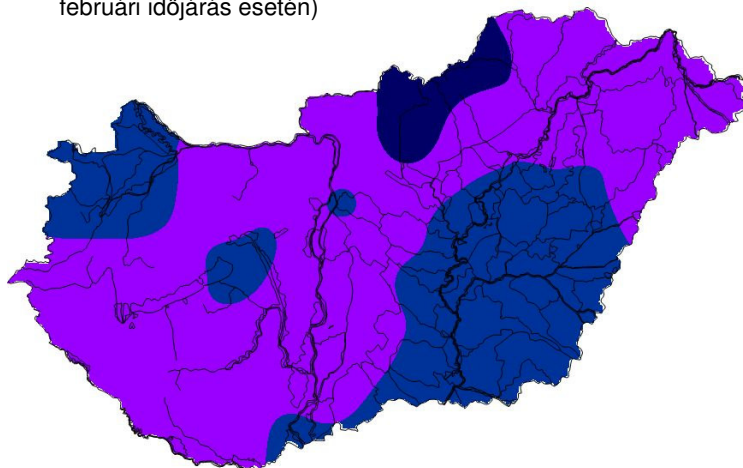
A-változat (csapadékszegény
februári időjárás esetén)

B-változat (átlagosan csapadékos
februári időjárás esetén)

C-változat (átlagosnál csapadékosabb
februári időjárás esetén)

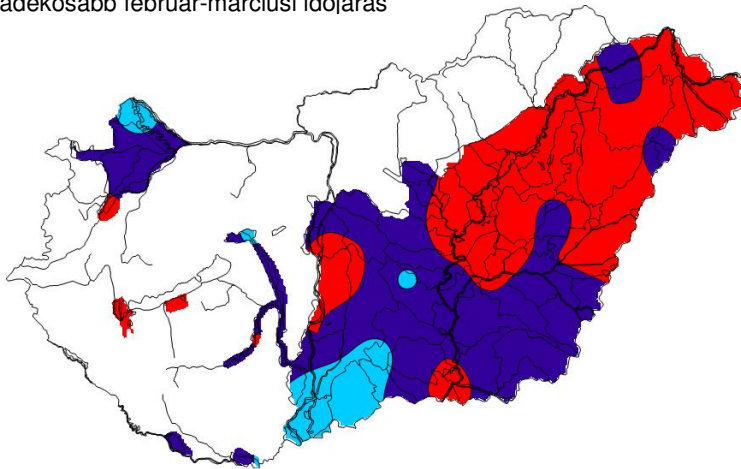

GVM

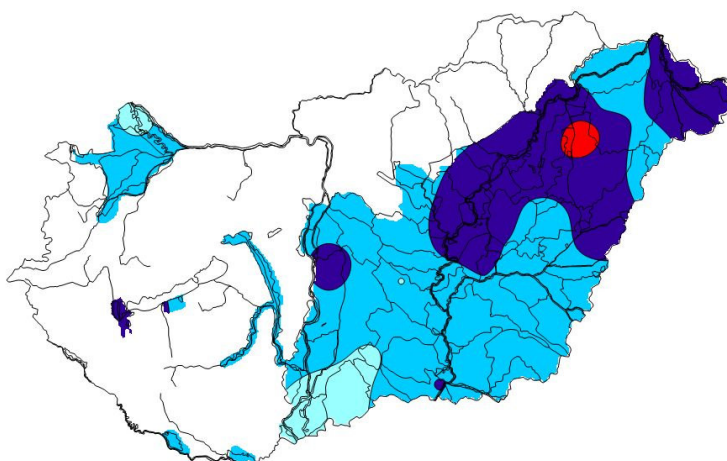

A belvízindex (PBI) előrejelzett értékei 2010/2011 telére

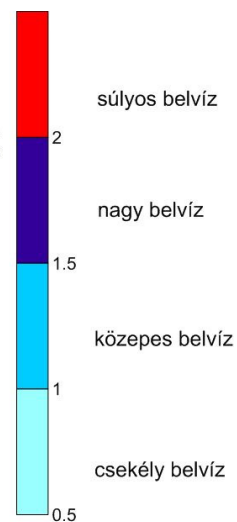
A belvízindex alakulása átlagosnál csapadékosabb február-márciusi időjárás

A belvízindex alakulása átlagosan csapadékos február-márciusi időjárás esetén

PBI

A belvízindex alakulása csapadékszegény február-márciusi időjárás esetén

